МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЦЕНТР ЗАОЧНОЇ, ДИСТАНЦІЙНОЇ ТА ВЕЧІРНЬОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Кафедра журналістики та філології

ПІДГОТОВКА ЖУРНАЛІСТСЬКИХ МАТЕРІАЛІВ НА АКТУАЛЬНУ ТЕМУ: АВТОРСЬКА ДОБІРКА

Writing Journalistic Materials on a Topical Issue: The Author's Collection

Кваліфікаційна робота
освітнього рівня «бакалавр»
студента спеціальності «Журналістика»,
освітньої програми «Журналістика»,
групи ЖТз – 81с
Прянікової Руслани Юріївни

Науковий керівник:
Жиленко Ірина Рудольфівна,
доктор філологічних наук, доцент

Суми 2022

Прянікова Р.Ю. Підготовка журналістських матеріалів на актуальну тему: авторська добірка [Текст] : робота на здобуття кваліфікаційного ступеня бакалавра; спец.: 061 Журналістика / Р.Ю. Прянікова; наук. керівник І.Р.Жиленко. – Суми : СумДУ, 2022. – 33 с.

Робота має творчий характер. Автор на основі аналізу матеріалів художньої публіцистики у сучасних медіа пропонує добірку журналістських матеріалів у різних жанрах художньої публіцистики. Основною метою кваліфікаційної роботи є створення добірки журналістських матеріалів у художньо-публіцистичних жанрах.

Ключові слова: художня публіцистика, есе, нарис.

ЗМІСТ

І.ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА……..…….4

ВСТУП…….4

1. Загальна характеристика художньо-публіцистичних жанрів……6

2. Обґрунтування інформаційного продукту на основі аналізу медіавидань……12

3. Специфікація творчого проекту……...18

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ……..……..20

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОДУКТ……...22

ВИСНОВКИ……...……...32

ВСТУП

Робота у ЗМІ відкриває багато можливостей. Найголовніша з них – самореалізація; вона містить в собі складники цілого ряду різноманітних творчих завдань та робіт [14]. Журналіст – це психолог, педагог, мисливець та людина, яка повинна мати неабиякі авторські здібності. Журналістика – спосіб життя, це голос, який кожного дня кличе за собою у різні куточки міста, області, країни та навіть світу.

Іноді стає помітно, як падає рівень професійної журналістики. Є дві сторони однієї медалі. З одного боку, обробка інформації залишилася на низькому рівні, з іншого боку – виросли такі показники, як швидкість доставлення інформації, багатоплановість та різноманітність [9].

Як і раніше, загальнодоступність залишається одним з найважливіших критеріїв для читачів. Саме через це найактуальнішим способом передачі інформації виступають художньо-публіцистичні жанри. Вони допомагають легко та швидко донести будь-яку інформацію до реципієнтів.

Завдяки працям науковців, ми прослідкували становлення публіцистики: від ораторського мистецтва до створення першої офіційної газети. «На відміну від грецької, де найвизначнішу роль мали усні форми, у Римі на перший план виходять письмові форми передачі інформації, в яких головну роль відіграє інтерес до факту, – зазначає доктор філологічних наук І. Р. Жиленко. – До письмових каналів комунікації належать: історичні записи (афіші, скрижалі, фасти, аннали, графіті, «кам'яні листівки» тощо); римська протогазета; епістолярний жанр; літературно-публіцистичні форми (записки, памфлети) тощо» [3, с. 47].

Актуальність теми кваліфікаційної роботи полягає у потребі створення матеріалів художньо-публіцистичні жанрів, яких так бракує сучасним суспільним виданням.

Мета кваліфікаційної роботи – простежити жанрове розмаїття художньо-публіцистичних текстів у виданні «Газета по-українськи» та

підготувати добірку журналістських матеріалів у жанрах художньої публіцистики.

Враховуючи мету дослідження, були поставлені наступні **завдання**:

- охарактеризувати уживання художньо-публіцистичних жанрів на сторінках газет та у медіа-просторі;
- визначити основні художньо-публіцистичні жанри;
- на основі теорії написати власні матеріали у художньо-публіцистичних жанрах.

Структура роботи. Кваліфікаційна робота оформлена відповідно до вимог до творчих робіт і складається із пояснювальної записки, яка містить вступ, де визначено актуальність, мету і завдання; теоретичний розділ, подається обґрунтування власного творчого доробку і його специфікація; список використаних джерел, що налічує 18 позицій. У другому розділі – власні інформаційні матеріали. Висновки узагальнюють результати роботи.

1. Загальна характеристика художньо-публіцистичних жанрів

Усю сукупність жанрів журналістики традиційно прийнято поділяти на три групи: інформаційні, аналітичні, художньо-публіцистичні. Можна сперечатися, чи вдалий, запозичений із літературознавчої практики, термін «літературний рід», але те, що в основі кожної з цих трьох груп журналістських текстів маємо справу не просто із набором певних жанрів, а зі своєрідними способами, методами відтворення об'єктивної реальності не може викликати сумнівів.

Будь-яка класифікація, будь-який поділ цілісного явища, а тим більше такого суперечливого і динамічного явища, як літературна творчість, завжди умовний і відносний. Бо й справді замітка чи звіт можуть просто повідомляти про щось чи про когось, тобто бути елементарним відтворенням того, що відбулося, а можуть містити в собі осуд, заперечення, і такого типу виступи не вкладаються у рамки описаних вище вимог щодо інформаційного відтворення подій та явищ. Не зосереджуємо увагу на тому, що у сучасних мас-медіа домінують публікації інформаційного спрямування. Жанри, які традиційно належать до інформаційних, скажімо, те ж інтерв'ю чи навіть звіт, виконують у ЗМІ аналітичні функції, часто навіть заміняють інші аналітичні жанри [12, с. 165]

Серед художньо-публіцистичних жанрів розрізняють декілька: есе; замальовка; фейлетон; памфлет; нарис.

Есе – (від французького essai – «спроба», «начерк»), жанр, у якому вільно, не обов'язково вичерпно, але виразно індивідуально трактується певна подія, явище, проблема чи тема, а публіцистична суб'єктивність сягає апогею. Для есе властивий несподіваний, неусталений погляд на явища життя, мистецтва, науки, вільна розкута композиція, асоціативність, зміщення часово-просторових планів, поєднання значних елементів художньої образності з науковими міркуваннями. Есе не передбачає систематичності викладу і навіть аргументованості висновків. Вперше вжив цей термін і

започаткував жанр есе французький письменник і філософ Мішель Ейкем де Монтень (1533–1592) [16, с. 383]. Початково слово «есе» походить від латинського exagium, що означає «зважувати», інакше «перевіряти», «випробовувати» (можна помітити близькість до слова «екзамен»). Цим словом позначають прозові публіцистичні твори середнього обсягу з виразною авторською позицією [1, с. 7].

На думку І. Кабанової, протягом чотирьох століть своєї історії есе, будучи одним з найпоширеніших жанрів англомовних літератур, не піддавалося серйозному критичному осмисленню. У 1910-х рр. критичну реабілітацію есе почали німці Ґеорґ Лукач і Вальтер Беньямін, а Теодор Адорно 1931 р. назвав есе провідною формою сучасного філософствування, що підтверджено досвідом Карла Ясперса, Мартина Гайдеґґера, Хосе Ортеґи-і-Гассета, ЖанаПоля Сартра і Альбера Камю. Якщо ж для німецьких науковців есей постає ідеальним пізнавальним та епістемологічним жанром, то для французьких структуралістів і постструктуралістів він становить, за виразом Ролана Барта, «утопію мови» [1, с. 14].

Замальовка – найбільш компактний жанр художньої публіцистики, у якому висловлені враження автора від події, поєднані інформаційність і образність, ескіз з натури. Часто замальовка розповідає про незначну одиничну подію, наділяючи її визначної семантикою, підносячи (звичайно ж, суб'єктивно) її значення [16, с. 382].

Сатиричний жанр публіцистики, що виявляє комічну сутність негативних фактів і явищ дійсності – фейлетон. Головним засобом фейлетоніста є художній образ. Автор обов'язково повинен створити образ негативного явища, події, героя, в осмисленні яких виявити дві найважливіші особливості: показати їх соціальну шкідливість, з одного боку, і розкрити їх комічну сутність – з іншого [16, с. 383].

Памфлет (від грецьких слів, що означають у перекладі «все палю») – переважно безсюжетний сатирично-публіцистичний твір, в якому автор,

вдаючись до гострої іронії та сарказму, гнівно таврує суспільно-небезпечні, на його думку, насамперед політичні явища і вади [12, с. 252].

Центральним жанром публіцистики вважають нарис. Він передбачає оперативний відгук на суспільно важливу подію, розкриття образу цікавої особи, створенні портрету колективу, розповідь про побут, звичаї й людей певного регіону своєї і чужої країни. Внутрішньо жанрова типологія нарису включає в себе портретний, проблемний, подорожній, науково-популярний та інші його зразки [16, с.382].

Щоб матеріал будь-якого жанру і виду був написаний професійно, крім природних здібностей людини, необхідне знання предмета відображення і методики роботи. Методика роботи виробляється у процесі практики і звично передається по вертикалі й горизонталі, тобто від старшого до молодшого, між колегами по редакції, у процесі міжредакційного і міжвидового спілкування, а сьогодні ще й спілкування міжнаціонального.

Журналістика – то насамперед творчість, власна чи колективна, але творчість, яку не слід обмежувати тільки вмінням використовувати тропи, а розглядати як авторську працю, спрямовану на виготовлення неповторного інформаційного продукту, в якому тісно переплетене довірливе з боку суспільства, особистісне, індивідуальне бачення і розуміння дійсності із загальноприйнятим, науково доведеним. Ця творчість може більшою чи меншою мірою схилятися до наукових підходів відображення дійсності. Але на відміну від науки, яка уникає публічності, зациклюється на об’єкті пізнання, журналістика завжди залишатиметься сферою публічною і буде приносити жертву об’єктивність, точність – розголосові, демонстрації, переконанню [17, с. 173–174].

Кожен з видів художньо-публіцистичних жанрів має свою історію виникнення. Так, Т. Ковальова у своїй наукові роботі «Розвиток жанру подорожнього нарису в українській журнальній періодиці 20-30 рр. ХХ ст.» наголошує, що, «незважаючи на те, що нарис з’явився в українській публіцистиці у XVIII ст., систематичне вивчення його розпочалося у 50-х рр.

XX ст. <…> Зокрема, всебічно підійшли до вивчення нарису як жанру літератури І. Рибінцев, В. Росляков. <…> Практично у цей період відбувається становлення журналістики як науки» [18, с.5].

Володимир Здоровега зазначав, що головна різниця між наукою і публіцистикою полягає у формі відтворення дійсності. Публіцист, як і вчений, осмислює, узагальнює конкретні явища суспільного життя, але публіцистика завжди актуальніша, оперативніша в самому способі дослідження дійсності. На відміну від вченого публіцист домагається відповідної реакції читача, його твір мусить викликати негайну дію, відгук того, до кого він звертається. Якщо вченого цікавлять різні аспекти конкретної проблеми, то публіциста, як правило, цікавить суспільно-політичний аспект проблеми, явища, факту.

Проводячи скрупульозне наукове дослідження історичних фактів, осмислюючи та узагальнюючи їх, публіцист для передачі своїх думок використовує цілий арсенал художніх засобів. Художній образ слугує публіцистові не менш вірно, ніж логічне судження. В цьому велика схожість художньої літератури й публіцистики. Настільки велика, що їх іноді просто важко розрізнити. Достатньо сказати, наприклад, що в поезії є жанри, які майже збігаються з аналогічними жанрами публіцистики. Такими жанрами є, наприклад, послання, памфлет тощо.

Науковець вказує і на відмінність між публіцистикою та мистецтвом слова: публіцистика відрізняється від художньої літератури не тільки документальністю, а й відмінністю у способі розкриття теми твору. Художник говорить про суспільні проблеми, зображуючи людські характери та почуття, створюючи індивідуалізовані образи людей. Своєрідність і роль образу в публіцистиці інша.

В. Здоровега поділяв думку про те, що публіцист мислить і поняттями, і образами, але не ставить знака рівності між пізнанням дійсності в журналістиці і в літературі, між образом художнього твору та образом, який використовується у журналістиці. Роль художнього образу в публіцистиці хоч і велика, але функція його інша. «Якщо керуватися широкою публіцистичною

практикою, а не добрими побажаннями, – зауважує науковець, – необхідно визнати, що образ у публіцистиці не має такого самостійного значення, як у художній літературі, він усе-таки підпорядкований логічному відображенню дійсності; головне в публіцистиці, в більшості її жанрів, — науково-логічний аналіз фактів, явищ життя» [2, с.174].

У своїх останніх дослідженнях В. Здоровега звертавться до творчості І. Франка, цього «справжнього, багатогранного і багатоликого, повнокровного і неповторного у своїй величі художника і мислителя», який активно займавсь як літературою, так і журналістикою і заклав добрі наукові засади теорії публіцистики, роблячи наукові висновки, формулюючи уроки, що їх підказувала повсякденна практика.

На жаль, зауважує В. Здоровега, навіть побіжний аналіз сучасної української публіцистики, надто з тієї високої філософсько-політичної вершини, на яку підніс її своєю творчістю і думками про значення та роль публіцистичного слова І. Франко, свідчить про величезну різницю між вимогами часу і реальним станом функціонування цього виду духовно-практичної діяльності.

Істотним недоліком української, навіть точніше україномовної публіцистики, стає її зацикленість лише на питаннях національно-культурних. І в цьому дуже помітна відмінність від досвіду І. Франка, який ніколи не відокремлював національного від соціального, постійно заглиблювався в економіку, у сферу фінансових, податкових, адміністративно-правових стосунків між людьми. Це надзвичайно важливо сьогодні, коли люди чекають поліпшення якості життя, нормалізації правових стосунків, наведення елементарного порядку в країні.

Необхідність своєрідної істотної трансформації публіцистики, на думку В. Здоровеги, обумовлена передусім змінами в соціальних стосунках сучасного суспільства, активними пошуками діалогу, а не конфронтації. Із засобу тенденційного впливу, тиску на аудиторію ЗМІ дедалі більше стають посередниками між джерелом інформації та аудиторією першочергово

засобом інформування, всебічного і об'єктивного, з викладом різних точок зору. Щоб успішно функціонувати в сучасних умовах, публіцистика повинна позбутися властивої їй у минулому войовничості, посилити свої аналітично-дослідницькі властивості, вміння всебічно аргументувати, логічно переконувати, об'єктивно висвітлювати різні погляди. [4, с.12].

Підсумовуючи наш теоретичний розділ, хочеться сказати, що журналіст, як професійний мовець, діє в реальних соціально-економічних умовах. З одного боку, журналісти є виразниками інтересів суспільства, барометрами суспільних очікувань і настроїв, коли мова йде про відображення поведінки стихійних або вже штучно сформованих мас; з другого боку, вони впливають на масову свідомість словом та візуальними засобами, коли мова йде про створення штучних мас й управління ними [17, с. 111].

2. Обгрунтування необхідності інформаційного продукту на основі аналізу медіавидань

Щоб з'ясувати, наскільки часто журналісти вдаються до написання своїх матеріалів і як часто використовують ресурси художньої публіцистики, ми проаналізували контент «Газети по-українськи». Для аналізу ми обрали матеріали, які виходили протягом осіннього кварталу 2021 року. Загалом розглянули 352 матеріали. Із них 21 є художньо-публіцистичними. Це становить 6% від загальної кількості, що складає доволі невелику частину у порівняні з матеріалами, які належать до інформаційних та аналітичних.

Мал. 1. – Співвідношення матеріалів художньої публіцистики з іншими жанрами в «Газеті по-українськи»

У процесі аналізу ми звертали увагу на дату виходу матеріалу, його автора, назву, тематику і жанр. Наша мета – з'ясувати, яким жанровим формам надається перевага, а також визначити тематичні пріоритети газети. Спостереження ми систематизували у таблиці 1.

Таблиця 1. – Жанри і тематика художньо-публіцистичних матеріалів

№	Час	Назва матеріалу	Автор	Тематика	Жанр
1	02.09.2021	Алла Перкова ніколи не стригла волосся	Марта Галка	Життя	Життєва історія
2	02.09.2021	Україна має використати загострення на Донбасі	Дмитро Княжич	Війна	Нарис з елементами інтерв'ю
3	02.09.2021	Дозволили відключати комунальні послуги за борги	Олена Луценко	Економіка	Нарис з елементами інтерв'ю
4	02.09.2021	Світлана Палюшок зібрала сім тисяч шоколадних обгорток	Оксана Княжик	Життя	Життєва історія
5	02.09.2021	Найближчі десятиліття нам доведеться битися на два фронти	Павло Казарін	Війна	Есе

6	02.09.2021	Ольга Іванова загинула під веломарафону	Ольга Гончарук	Життя	Замальовка
7	09.09.2021	Сидимо й ждемо, доки привалить	Сергій Радченко	Життя	Життєва історія
8	09.09.2021	Недостатньо підвищити зарплати і розраховувати, що люди повернуться додому	Олена Луценко	Економіка	Сатирична замітка
9	09.09.2021	Мати нардепа від «Слуги народу» накупила майна на 14,5 мільйона	Анастасія Прокаєва	Політика	Нарис
10	16.11.2021	Повернення п’яти мільйонів заробітчан призведе до соціального вибуху	Анастасія Прокаєва	Економіка	Нарис
11	07.10.2021	Трав’яні збори врятували всю мою сім’ю	Соломія Кучеренко	Медицина	Сатирична замітка

12	07.10.2021	Покохав дружину друга	Яна Романюк	Життя	Нарис
13	14.10.2021	У московських дачників найбільше проблем через алкоголь. Вип’ють – і планка падає	Ольга Стенько	Життя	Есе
14	14.10.2021	Угадала пароль до його телефону та довідалася про зраду	Яна Романюк	Життя	Сатирична замітка
15	11.11.2021	Віддайте намордники. Мер іде	Анна-Лілія Кокора	Медицина	Нарис з елементами інтерв’ю
16	11.11.2021	Якщо воно тобі вдасться більше можеш нічим не займатися	Олександр Гандзій	Історія	Портретний нарис з елементами інтерв’ю
17	11.11.2021	Зрази заліплюють, як пиріжки	Яна Романюк	Кулінарія	Замальовка
18	18.11.2021	Міністр культури подав у відставку	Ілля Прокопенко	Політика	Замальовка

19	18.11.2021	У водійське посвідчення вноситимуть нову відмітку	Анна Дудченко	Документи	Замальовка
20	18.11.2021	Щоб вийти заміж, скасувала кілька концертів	Марта Галка	Життя	Життєва історія
21	18.11.2021	Її улюбленець Шевченко	Анна Дудченко	Спорт	Життєва історія

Про те, які жанри художньої журналістики використовуються журналістами у «Газеті по-українськи», показує діаграма на малюнку 2.
Як видно з діаграми, найбільшою популярністю серед журналістів користується портретний нарис.

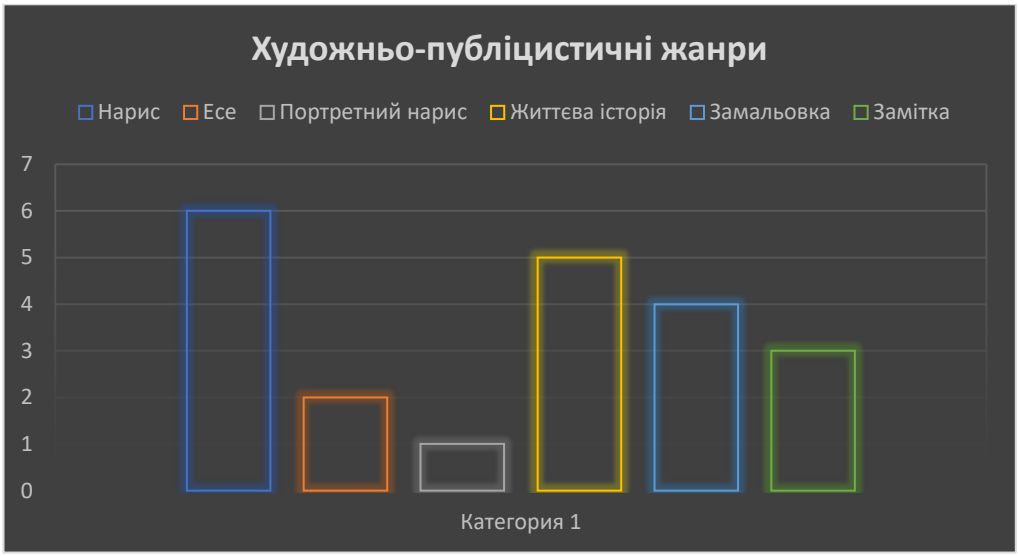

Мал. 2. – Художньо-публіцистичні жанрів в «Газеті по- українськи»

Тематичні пріоритети художньо-публіцистичних матеріалів ми відтворили в діаграмі на малюнку 3.

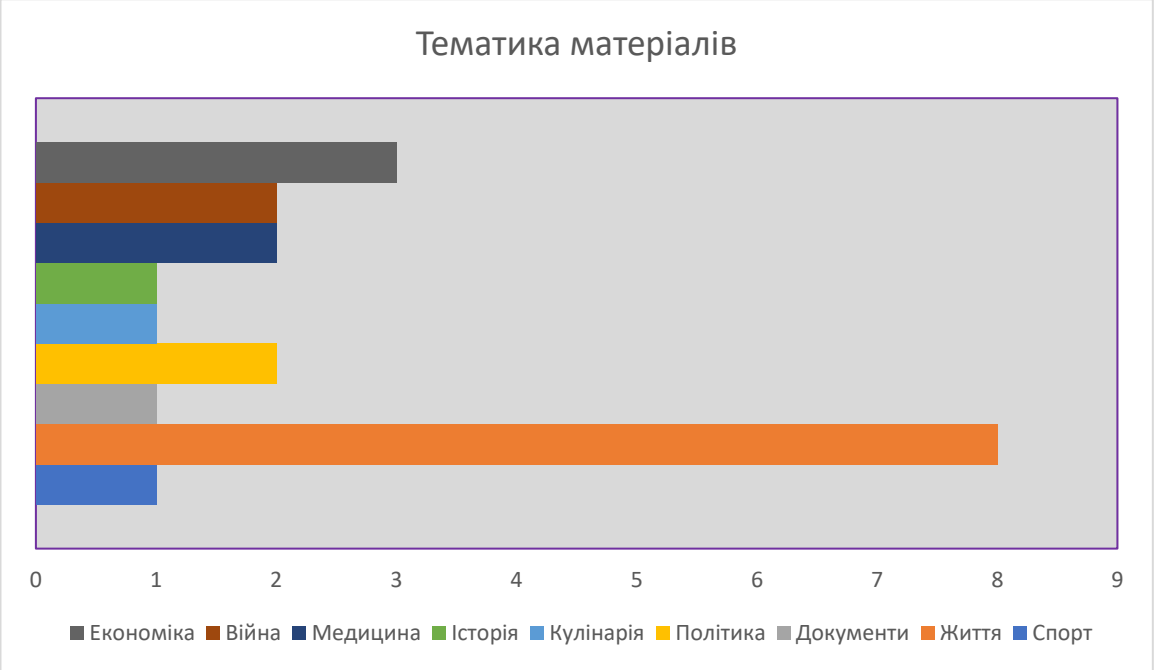

Мал. 3. – Тематика матеріалів «Газети по-українськи»

3. СПЕЦИФІКАЦІЯ ТВОРЧОГО ПРОЄКТУ

2.1. Структура

Наш інформаційний продукт складається з трьох матеріалів:

- есе «Людина може бути вільною по-справжньому?»;
- портретний нарис «Скеля»;
- нарис «Подорож у часі разом із Леонідом Мельником. “Машина времени” Н.Н. Неплюева».

2.2 Технічна характеристика обсягу

Авторський аркуш – умовна одиниця виміру обсягу текстової та ілюстративної інформації літературного твору, що використовується у видавничій справі і є основою для обліку праці автора, укладача, рецензента тощо. Один авторський аркуш дорівнює 40000 друкованих знаків прозаїчного тексту.

- есе «Людина може бути вільною по-справжньому?» – 5212 знаків, 0,13 аа;
- портретний нарис «Скеля» – 3493 знаки, 0,09 аа;
- нарис «Подорож у часі разом із Леонідом Мельником. “Машина времени” Н.Н. Неплюева» – 3271 знак, 0,08 аа.

Обсяг інформаційного доробку становить 10 сторінок друкованого тексту, кількість знаків 11976. Отже, загальний обсяг власного інформаційного продукту в авторських аркушах складає 0,30 аа. [13]

2.3.Авторська ідея матеріалів

Ідея – це головна думка літературного, мистецького чи публіцистичного твору. Більшість довідників і енциклопедій визначають ідею, як стрижньову думку, думку, яка може стати основою будь-чого.

1. Есе «Людина може бути вільною по-справжньому?» написане під час внутрішньої боротьби заради свободи душ. Цей твір – середніх розмірів. Має декілька частин. У кожній частині висвітлюється тема свободи людини під дією різних чинників під час різноманітних проміжків часу історії людства. Адже, поняття волі завжди було, є та буде актуальним. Ідеєю виступив внутрішній конфлікт у вічному питанні свободи людської душі та тіла. Гіперболи та порівняння, метафори та епітети – наповнюють матеріал, для кращого передання реципієнтам серйозності висвітленої проблеми.

2. «Скеля» – портретний нарис, який був написаний завдяки великому захопленню творчістю видатного актора Дуейна Дугласа Джонса. Любов до його акторської гри породила бажання написати його життєву історію найкрасивішими фарбами. Нарис має декілька основних частин, в яких розповідається про його життя та кар'єру, найвидатніші картини та світові рекорди, багатство та популярність. Основна частина об'єднана разом з фіналом. Це зроблено для кращого розуміння головних фактів. Ідеєю написання виступає захоплююча кар'єра видатного реслера та актора, що заворожує своєю грою на ринзі та на крані.

3. Інформаційним приводом для нарису «Подорож у часі разом із Леонідом Мельником. "Машина времени" Н.Н. Неплюева» є презентація монополії професора Леоніда Мельника. За інформаційниим типом відноситься до виставок та конференцій, бо на ній письменник презентує книгу та відповідає на запитання з приводу неї. Автор відображає свої емоції та враження від цього заходу та хоче передати їх читачам, щоб вони відчували себе присутніми під час всіх головних подій. Ця публікація насичена метафорами, епітетами та гіперболами. Ними автор висловлює своє враження та хоче зацікавити реципієнта. Матеріал складається з кількох частин. Перша частина – ознайомлення. Автор знайомить нас з головними дійовими особами. Далі йде основна частина. У ній розкриваються всі головні події, що відбувалися. У фіналі зроблено висновки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Балаклацький М. А. Есе як художньо-публіцистичний жанр: методичні матеріали для студентів зі спеціальності «Журналістика»/ М. А.Балаклацький. – Х.: ХНУ імені В.Н.Каразіна, 2007.

2. Здоровега В. Й. Мистецтво публіциста: Літературно-критичний нарис / В. Й. Здоровега – К. : Рад. письменник, 1966.

3. Жиленко І. Р. Історія зарубіжної журналістики (від античності до ІІ половини XVIII ст.): навчальний посібник / І. Р. Жиленко – Суми: Вид-во СумДУ, 2010. – 285 с.

4. Здоровега В. Й. Іван Франко і українська публіцистика // Дзеркало тижня. – 2006. – 10 черв. – № 22.

5. Белькова С. В. Художньо-публіцистичні жанри : між минулим та майбутнім / С. В. Белькова // Журналістика. Лінгвістика. Дидактика : зб. наук. праць. – Полтава, 2010. – С. 19–23.

6. Бідзіля Ю. М. Словник журналіста: терміни, мас-медіа, постаті / Бідзіля Ю. М. – Ужгород: ВАТ «Видавництво Закарпаття», 2007. – 224 с.

7. Всеукраїнська газета «Газета по-українськи». 2021. № 2353. URL:https://gazeta.ua/newspaper

8. Гаврилюк І. Проблемний нарис у жанровій структурі українських медіа / І. Гаврилюк // Журналістська освіта в Україні: світові професійні стандарти: Матеріали п'ятнадцятої Всеукраїнської науково-практичної конференції (Суми, 22–23 травня 2019 р.) / уклад. О. Г. Ткаченко. – Суми: Сумський державний університет, 2019. – С. 57–60.

9. Галич В.М. Художній нарис у жанровій системі публіцистичної спадщини Олеся Гончара – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://journlib.univ.kiev.ua/

10. Гетьманець М.Ф., Михайлин І.Л. Сучасний словник літератури і журналістики. – Х.: Прапор, 2009. – 384 с.

11. Жиленко І.Р. Жанрово-тематична палітра публіцистики Кнута Гамсуна // Філологічні трактати. – 2015. – Том 7. – № 4 – С.134–141.

12. Здоровега В. Теорія і методика журналістської творчості / Володимир Здоровега. – Львів : ПАІС, 2004. - 268 с.

13. Основні одиниці обліку видавничої продукції: http://www.ukrbook.net/zakony/odynyci_obliku.htm

14. Садівничий В.О. Виявлення закономірностей процесу навчання на основі аналізу кращих зразків публіцистики (на прикладі памфлетів Миколи Хвильового та Івана Багряного) / В. О. Садівничий, В. В. Киба // Наукові записки Інституту журналістики. – 2010. – Т. 38. – С. 89-93.

15. Urbanility.com/ Поради/ URL: https://uk.urbanility.com/3130080-tip-1-how-to-calculate-printed-sheets

16. Михайлин І. Л. Основи журналістики. Підручник. 5-те видання перероб. та доп. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 496 с.

17. Різун В. В. Теорія масової комунікації: підручник для студентів галузі 0303 «Журналістика та інформація». – К.: Просвіта, 2008.

18. Ковальова Т. В. Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата наук із соціальних комунікацій «Розвиток жанру подорожнього нарису в українській журнальній періодиці 20-30-х рр. XX ст.» / Т. В.Ковальова – Вид-во СумДУ, 2014.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПРОДУКТ

Людина може бути вільною по-справжньому?

Слова про свободу завжди турбували людей протягом всієї історії існування людського роду. У всі віки найвидатніші розуми світу намагалися описати таке поняття, як “свобода”, але всі вони розуміли одне: «Свобода однієї людини закінчується там, де починається свобода іншої». Ще двісті років тому відомий польський письменник Генрік Сенкевич сказав: «Свобода – це право робити, що хочеш, і заважати іншим робити те, що вони хочуть». Я повністю згодна з цим висловом, адже твої бажання, на які ти маєш право, можуть заважати правам та волі інших людей. Розглянемо ситуації зі свободами у різні історичні часи у зворотньому боці.

У наш час кожен хоче бути вільним, але, на мою думку, всі не є такими. Згідно зі словами французького актора Жака Філіпа, «Справжня суть свободи – у тому, щоб ні до чого не прив’язуватися». Кожна людина прив’язана до різних речей та живих істот. Сім’я, друзі, домашні тварини, нерухомість, способи пересування, робота, влада, освіта, медицина та багато іншого – це те, від чого у наш час всі залежать. Без цього ми просто не могли б існувати, однак таке існування з самого початку дає нам зрозуміти, що про свободу потрібно забути і не згадувати. Ти робиш те, що тобі кажуть родичі, товариші, керівництво, лікарі та політики. Ти не маєш власних рішень у різних ситуаціях і без них не зможеш забезпечити свого гарного життя.

Що відбувалося сто років тому? Як люди існували у Радянському Союзі? Велика кількість промислових підприємств знищена, люди не мають роботи, а, отже, не мають на що жити. Порушена свобода на гідне життя, роботу та відпочинок. Життя селян не знає гарних часів, адже колгоспи знищені, власні землі та худобу відбирають. Тож ситуація була гірша, ніж зараз. За своє вільне висловлювання думки, яка не задовольняла владу, вони могли спокійно потрапити до в’язниці або ж їх відсилали до курганів. Ніхто не міг без

покарання вільно висловлюватись, що принижувало свободу слова. Прагнення чогось нового з інших країн – каралось законом, прагнення виділятися від інших своїм зовнішнім виглядом, думками чи поведінкою – каралося законом. Велика кількість репресій проти культурної еліти того часу – поетів і письменників, художників і музикантів, давали зрозуміти іншим, що свободи як не було, так і не буде.

Під час Першої та Другої світових війн всі учасники збройних конфліктів намагалися знищити свободу інших народів та забезпечити виживання власної нації. Вбивства, полони, катування та знищення цілих поселень – повна міра знищення права на вільне життя. Пропаганда тих часів повинна була забезпечити владу тим, що всі громадяни повинні віддати життя за волю нації, однак тим самим знехтувати власну. «Я знаю грамоту свободи – її підписують мечі!» – сказала Ліна Костенко. Я згодна з її висловом частково, адже мечі не тільки дають свободу одному народу, а повністю знищують її для іншого. Так відбувалося не лише під час цих двох війн, а й при інших багаточисленних у світовій історії. Кожного разу один народ принижує чужу волю заради своєї. Як говорить українське прислів'я: «Війна людей їсть, кров'ю запиває». Дійсно, війна бере все: кров, піт, сльози, життя та свободу.

Ранній новий період історії має великий вплив в історію людства, адже саме тоді з'явилися такі поняття як колоніалізм і абсолютна монархія. При колоніалізмі групи держав жили спрагою до підкорення нових земель, отже ми знову повертаємося до збройних нападів. Одні землі були підкореними, а інші підкоряли. Підкорені народи мусили, без будь-якого права на свободу, виконувати все, що їм наказували їх завойовники. Вони стали рабами, їх діти, що народжувалися, автоматично ставали рабами і не мали змоги вийти з цієї верстви населення в краще життя.

Абсолютна монархія мала дещо інший устрій. Правив країною монарх, саме за його диктатури всі робили, що він хоче. Попри волю інших людей, він робив те, що хотів.

У середньовічні роки все було ще гірше. Селян не вважали за людей, вони були гірше рабів. Якщо рабів хоча б іноді годували, то селяни після тяжкої роботи в полі на феодалів мусили йти ще працювати, щоб було що їсти. Приниження прав та свобод відбувалося на кожному кроці. Поки багатії того часу пирували на світських святах, бідняки збирали з-під їх столів крихти аби нагодувати своїх дітей. Ось що казав про цей час Генріх Гейне: «Іліада, Платон, Марафонська битва, Мойсей, Венера Медицейська, Страсбурзький собор, французька революція, Гегель, пароплави і т.д. – все це окремі вдалі думки в творчому сні Бога. Але настане година, і Бог прокинеться, протре заспані очі, усміхнеться – і наш світ розтане без сліду, та він, мабуть, і не існував зовсім». Поет мав на увазі те, що середньовічний світ був схожий на сон: з одного боку – краса культури та мистецтва, а з іншого – біль, війни, чума, рабство та втрати.

У часи зародження нашої ери, коли тільки з’явилася релігія, після смерті та воскресіння Ісуса Христа, всі намагалися виконувати його волю та жити проти своєї. «Нехай ніхто не виконує своєї власної волі, а всі спільно нехай шукають в одному Святому Дусі волі Господа Ісуса Христа, який про себе каже: «Бо зійшов я з неба не для того, щоб волю власну чинити, а волю того, хто мене послав» – так це трактує Василій Великий. У ту епоху люди жили або по волі Бога, або по волі царя. Власної думки, свободи вони не мали і, мабуть, не хотіли мати.

І ось ми дійшли до часів зародження людського життя на планеті Земля. Коли не було суспільства, вождів, війн, рабства та інших чинників відсутності свободи. Чи була людина вільної по-справжньому у ті часи? Вважаю, що не була. Адже, хоч не було всього, що заважало, була природа-матінка, яка весь час трактували свої умови для життя. Первісна людина не могла жити, де хотіла, адже територія могла бути без їжі чи без води, могло бути занадто спекотно чи занадто холодно. Неандертальці їли не те, що хотіли, а те, що могли знайти. Тож свободи вибору не було.

Отже, відповідаючи на запитання «Людина може бути вільною по-справжньому?», я відповім, що людина ніколи не була, не є і не буде вільною. Завжди будуть свої причини втрати волі: через природу, через інших людей, війн, репресій тощо. Прикро одне, як людина народилася залежною – так залежною і помре.

Скеля

Дуейн Дуглас Джонсон – американо-канадський актор, співак, реслер, продюсер з дуже цікавою життєвою історією. Має творчий псевдонім – Скеля.

Народився 2 травня 1972 року в Гевард, штат Каліфорнія. Майже всі члени його родини мали вагу у реслінгу. Батько, мати та дідусь приймали участь у цьому відомому шоу, як борці, а бабуся керувала промоушеном. Тож йому випала безхмарна доля стати великим реслером. За свої ранні роки життя майбутній актор змінив немало міст, навіть країн, у яких проживала його сім'я. Це були і Окленд у Новій Зеландії, і Гонолулу на Гаваях, і Бетлехем у Пенсільванії. В останньому місті він вступив до старшої школи, де почав грати в американський футбол і, сказати чесно, у нього виходило це робити на рівні футбольних богів. Через це після закінчення школи він отримав велику купу запрошень від різних американських університетів, серед яких обрав Університет Маямі. Він зробив це недарма, адже відразу отримав повну стипендію, що повністю перекривала утримання і перший же рік феноменальної гри за футбольну команду Маямі Харікейнс він здобув чемпіонство національної футбольної ліги NCAA. Після завершення університету він підписав контракт на три роки з футбольним клубом з Канадської ліги, однак після першого сезону отримав нестерпну травму спини і був змушений закінчити кар'єру футболіста. Це дало початок нової ери у його вражаючому житті.

Його кар'єра у реслінгу була божевільною. Вся історія складалася із низки злетів та падінь його популярності серед глядачів. Постійні конфлікти та співпраця з колишніми ворогами робили з нього шоумена, за яким хочеться спостерігати навіть тим, хто його ненавидів.

Джонсон дебютував у WWF у 1996 році і взяв ім'я, що походило від імен його батька та діда – Рокі Майвія. Він цього не хотів, однак керівництво настояло на цьому, що просувати його далі, як першу в історії команду в третьому поколінні. Після перших трьох місяців здобув титул

інтерконтинентального чемпіона WWF, однак глядачів перестав влаштовувати занадто гарний персонаж, і під часу боїв вони почали викрикувати нестерпно погані гасла.

Згодом почалися перші ворожнечі з більш-менш відомими реслерами, що додало Скелі популярності. Найбільшим конфліктом була ворожнеча з Менкайденом. Зрештою у великій кількості захоплюючих та божевільних поєдинків верх взяв Двейн. Однак після цього Менкайден не пропав з його життя. Під час конфлікту з Гробарем та Біг Шоу саме Менкайден заступився за нього і вони створили нову найсильнішу команду того часу The Rock 'n' Sock Connection. Вони три рази ставали чемпіонами командного титулу та перемагали усіх, хто кидав їм виклик. У 2000 році Скеля брав участь у битві на чотири бійця, де майже переміг, однак його товариш по команді Менкайден зрадив його та допоміг іншому перемогти Двейна та забрати титул. Згодом у 2009 році він вирішив закінчити з реслінгом і займатися повноцінно зйомками у кіно.

Джонсон почав зніматися ще під час виступу в реслінгу, а саме з 1999 року. Від його першої стрічки пройшло вже 22 роки, і за цей час він брав участь більш ніж 50 стрічках, які зазнали світової слави. Найпопулярніші з них такі: «Зубна фея», «Цар скорпіонів», «Мумія повертається», «Джуманджі», «Хмарочос», «Геракл», «Рембейдж», «Рятівники Малібу», «Форсаж», «Півтора шпигуна». За свою першу головну роль у фільмі «Цар скорпіонів» він отримав гонорар у 5,5 мільйонів доларів, що стало світовим рекордом. Адже це є найбільший гонорар, що отримав за свою дебютну головну роль. Зараз Скеля знаходиться на другому місці світового рівня Forbes серед акторів та на десятому серед усіх знаменитостей. Також він входить до трійки відомих людей з найбільшою кількістю підписників, а саме 279 мільйонів людей спостерігають за його прекрасним життям.

У 2022 році планують побачити світ дві прем’єри з участю Двейна Дугласа Джонсона. «Чорний Адам» – фільм від DC comics, у якому Скеля буде грати головну роль антигероя та суперпоганця з коміксів. Також він буде

дарувати свій голос одному з героїв мультфільма «Крипто». Крім акторства, він ще займається продюсерством фільмів, у яких сам знімається: «Хмарочос», «Стукач», «Герой» та інші.

Подорож у часі разом із Леонідом Мельником. «Машина времени» Н.Н. Неплюева»

У сумському прес-клубі відбулася презентація монографії професора Леоніда Мельника – «Машина часу М.М.Неплюєва». Неплюєвське братство – феномен, унікальний експеримент поєднання утопії, праці та віри. Перш за все Леонід Мельник зазначив, що мотиватором і спонсором видання книги став історик, керівник компанії «Технологія» та хороший друг автора – Володимир Заєць. Особливу увагу приділив співавтору Валерієві Авдасьову. Завдяки йому у книзі з'явились вірші, малюнки братчиків, як каже сам автор : «Завдяки цій людині книга ожила».

Про фундаментальне значення братства Мельник почав розказувати з того, що американський економіст Боулдінг написав коротеньку статтю, де сказав: «Необхідний перехід від ковбойської економіки до економіки космонавтів». Та ще додав: «Ми не маємо права виробляти ні нової речовини, ні нової енергії, ми повинні виробляти інформацію».

Декілька слів додав автор і про самого засновника М.М. Неплюєва, охарактеризувавши його як олігарха. Він прагнув допомогти людям позбавитись від матеріальної зацікавленості на користь соціально-особистісних цінностей. Як сказав сам Леонід Григорович, «Він створив еліту з лузерів», та розказав про весь процес становлення братства за хронологією. Також він показав фото його учасників та наголосив на високому рівні освіченості братчиків.

Діяльності братчиків була дуже різноманітна. Вона полягала у безвідходному виробництві нових сортів фруктів, трав, квітів, а продуктивність була надзвичайно високою. Це свідчить про ефективність їх методів роботи. Члени братства були доволі освіченими і талановитими людьми, у них була своя театральна трупа, балетна студія та симфонічний оркестр народних інструментів, видавничий дім. Вони були ініціаторами телефонізації та електрифікації села.

Мельник представив гостям прямих нащадків роду Черненків: правнучка Юлія Валеріївна та її рідний брат Павло Валерійович. Юлія Петренко – зробила вагомий внесок в оформлення книги. Вона принесла фотознімок свого прадіда Івана Парходька, та знайшла його передсмертний лист, про що розказала нам: «Мені дуже складно передати вам свої слова, які я сьогодні хотіла сказати, тому що, на очі накочуються сльози, адже лист був написаний у передчутті власної гибелі , за два дні до смерті. Мене завжди вражало те, наскільки він був глибоковіруючою, високоосвіченою та незламною людиною». Юлія Валеріївна щиро подякувала Леоніду Григоровичу за його працю. Павло Валерійович підтримав сестру и висловив особисту подяку.

Також на зустріч завітав ініціатор видання книги – Володимир Володимирович Заєць. Він прийшов до нас з першим рукописом, що став орієнтиром для написання цієї книги. В. Заєць розповів про основні фактори, що допомогли створити таке прогресивне братство: відміна кріпацтва у 1861 році, лідерські якості зачинателя та потужна ідея як рушійна сила.

Також у якості рецензента виступила доктор економічних наук, завідувач кафедри Менеджменту зовнішньоекономічної діяльності та євроінтеграції Сумського аграрного університету – Михайлова Любов Іванівна. Вона, як фахівець своєї справи, відзначила вагомість праці Мельника для аграрної індустрії. Закцентувала увагу на важливості досягнення гармонії між людиною і природою: «Головна ідея полягає у поєднання соціальної, економічної та екологічної складових, а особливо в їх якісному функціонуванні».

Історик Віталій Шийко зауважив: «Як видавець, я зробив свою справу, адже рекламував Братство, починаючи з 2000 року; разом із паном Авдасьовим ми видали книжки: «Рідний край», «Неплюєв очами сучасників» та «Зелен край Ямпільщини».

Під кінець зустрічі автор представив свої нові книги, підручники та серію казок із циклу «Просто про складне», які можна було з легкістю придбати і насолоджуватись їх читанням.

ВИСНОВКИ

Для того, щоб визначити місце журналістських жанрів у мас-медіа, ми написали три художньо-публіцистичні матеріали та проаналізували змістовий і жанровий контент Інтернет-версії «Газети по-українськи».

Аналізу підлягали матеріали, які виходили протягом осені 2021 року – загальна кількість 352 примірники. Було з'ясовано, що із них лише 21 – належать до художньо-публіцистичних жанрів. Це становить 6% від загальної кількості, що дало підстави зробити узагальнення, що художньо-публіцистичні жанри значно поступаються місцем в жанровій системі газети інформаційним та аналітичним матеріалам відповідно.

У «Газеті по-українськи» переважають власне художньо-публіцистичні жанри (нарис, життєва історія, есе, замальовка). Найчастіше автори використовують такий жанр, як нарис. Це відбувається через те, що нарис – центральний жанр публіцистики, що передбачає оперативний відгук на подію, розкриття образу цікавої особи, створення портрету колективу, розповідь про побут, звичаї й людей регіону своєї й чужої країни.

Змістовий аналіз матеріалів показав, що журналісти «Газети по-українськи» розкривають такі теми: «Історія», «Мистецтво» – найбільше таких матеріалів, «Спорт», «Війна на сході України», «Здоров'я» – значно менше, «Політика», «Освіта» – найменше художньо-публіцистичних матеріалів на ці теми.

Авторський доробок у кваліфікаційній роботі має схожу тематику та жанрову специфіку. У першому матеріалі – «Чи може людина бути вільною по-справжньому?» – висвітлено вічне питання свободи протягом життя усього людського роду. Основною темою написаного матеріалу було саме поняття свободи на всіх проміжках людської історії від зародження до сьогодення.

Друга публікація – «Скеля», на тему культури. У ній йдеться про видатного реслера, актора, співака та світового рекордсмена Дуейна а Джонсона. Висвітлення його акторських здібностей, не дивлячись на повну

відсутність акторської освіти, дає нам зрозуміти, що успіху досягає той, хто хоче, а не той, хто має акторську освіту.

Третій матеріал – нарис «Подорож у часі разом із Леонідом Мельником. “Машина времени” Н.Н. Неплюева». Основною темою написання стала зустріч та ознайомлення з творчістю авторів книги, її розвитком та дійовими особами, які були причетні до її написання та друку.

Вважаємо, що завдання, поставлені у кваліфікаційній роботі, ми виконали, мети досягли, створивши власні журналістські матеріали. Сподіваємось, що вони відіграють важливу роль у становленні журналістського ремесла.